

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE z działalności statutowej Polskiego Towarzystwa Fizycznego w 2009 roku.

Polskie Towarzystwo Fizyczne (<http://ptf.fuw.edu.pl/>) jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w rejestrze stowarzyszeń w Sądzie Rejonowym dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Nr pozycji rejestru KRS: 0000051642

Data dokonania wpisu: 19 listopada 2001 r. (zmiany: 20 grudnia 2005 r., 24 stycznia 2006 r.)

Organizacja pożytku publicznego od 24 stycznia 2006 r.

Nr statystyczny (REGON): 000809167

NIP: 526-23-85-038

Bank: PKO Bank Polski IX Oddział Warszawa Nr 19 1020 1097 0000 7802 0001 3128

Celami działania PTF są:

- upowszechnianie fizyki i nauk pokrewnych;
- podnoszenie ogólnego poziomu wiedzy fizycznej w społeczeństwie;
- popieranie rozwoju fizyki w Polsce,;
- rozwijanie więzi między fizykami zatrudnionymi w oświacie, w nauce oraz w różnych gałęziach gospodarki;
- reprezentowanie środowiska fizyków w społeczeństwie, wobec organów państwowych, samorządowych, a także innych organizacji publicznych i prywatnych w kraju oraz za granicą.

PTF realizuje swoje cele w szczególności przez:

- wspieranie lub organizowanie badań w dziedzinie fizyki, ich nagradzanie oraz upowszechnianie;
- działalność wydawniczą z dziedziny fizyki i jej zastosowań, popieranie i nagradzanie działalności dydaktycznej związanej z nauczaniem fizyki na wszystkich poziomach;
- wspieranie popularyzacji fizyki i jej osiągnięć;
- organizowanie i rozwijanie współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami i towarzystwami naukowymi.

Działalność Towarzystwa koordynuje Zarząd Główny PTF z siedzibą w Warszawie przy ul. Hożej 69 oraz Zarządy 19 oddziałów PTF i przewodniczący 15 Komisji i 5 Sekcji PTF.

Zarząd Główny PTF wybrany na kadencję od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2009 r działał w roku 2009 w następującym składzie:

Prezes	prof. dr hab. Reinhard Kulesa
Sekretarz Generalny (od dnia 2.01.2009)	prof. dr hab. Jacek Mściwoj Baranowski
Skarbnik:	doc. dr hab. Roman Puźniak
Członkowie Wykonawczy:	doc. dr hab. inż. Przemysław Dereń mgr Mirosław Trociuk prof. dr hab. Jerzy Warczewski
Członkowie:	dr hab. Bolesław Augustyniak mgr Maria Dobkowska prof. dr hab. Stanisław Dubiel prof. dr hab. Henryk Figiel dr hab. Jacek Przemysław Goc, prof. nadzw. PP dr Zofia Gołąb-Meyer dr hab. Bernard Jancewicz prof. UW dr Ewa Kurek

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zarządu Głównego PTF, w tym jedno plenarne oraz 3 posiedzenia Prezydium ZG PTF kadencji 2006-2009 oraz jedno –

pierwsze posiedzenie Zarządu Głównego PTF nowej kadencji 2010-2013. Na posiedzeniu tym Zarząd Główny PTF kadencji 2010-2013 wybrał członków wykonawczych.

Załącznik 1 zawiera uchwały podjęte przez Zarząd Główny PTF w 2009 roku.

Skład ZG PTF na kadencję 2010-2013 jest następujący:

Prezes	prof. dr hab. Wiesław Andrzej Kamiński
Sekretarz Generalny:	prof. dr hab. Bohdan Grządkowski
Skarbnik:	dr Kazimierz Piotrowski
Członkowie wykonawczy:	dr hab. Mariusz Dąbrowski, prof. nadzw. dr hab. Jacek Przemysław Goc, prof. nadzw. dr Zofia Gołąb-Meyer
Członkowie:	prof. dr hab. Jerzy Warczewski prof. dr hab. Jacek Mściwoj Baranowski mgr Maria Dobkowska prof. dr hab. Henryk Figiel dr hab. Bernard Jancewicz, prof. nadzw. dr hab. Stefan Kruszewski, prof. nadzw. prof. dr hab. Andrzej Ślebarski prof. dr hab. Andrzej Zięba prof. dr hab. Elżbieta Zipper

Informacje o Towarzystwie można znaleźć na stronie www.ptf.fuw.edu.pl

Następujące Komisje i Sekcje PTF działały w roku 2009:

- 1. Komisja Dużych Urzędzeń Badawczych**
przew. Reinhard Kulesza
- 2. Komisja Nagród i Odznaczeń**
przew. Wojciech Gawlik
- 3. Komisja Nagród Dydaktycznych**
przew. Józefina Turło
- 4. Komisja Nauczania Fizyki w Szkołach Wyższych**
przew. Włodzimierz Salejda
- 5. Komisja Nauczania Fizyki w Szkołach**
przew. Mirosław Trociuk
- 6. Komisja Historii Fizyki**
przew. Maciej Kluza
- 7. Komisja Regulaminowa**
przew. Bogdan Cichocki
- 8. Komisja Wyborcza**
przew. Zygmunt Ajduk
- 9. Komisja Współpracy z Zagranicą**
przew. Szymon Bauch
- 10. Komisja Nazewnictwa Fizycznego**
przew. Bernard Jancewicz
- 12. Komisja Popularyzacji i Promocji Fizyki**
przew. Urszula Woźnikowska-Bezak
- 13. Komisja ds. Sieci Szkół z Komputerowymi Laboratoriami Przyrodniczymi**
przew. Grzegorz Karwasz
- 14. Komisja ds. Centralnego Zbierania Składek**
przew. Roman Puźniak
- 15. Główna Komisja Rewizyjna**
przew. Andrzej Zięba
- 16. Sekcja Nauczycielska**
przew. Zofia Gołąb-Meyer do 6.09.2009, po tym terminie Dobromiła Szczepaniak
- 17. Sekcja Optyki**
przew. Ewa Wienert-Rączka
- 18. Sekcja Młodych**
przew. Andrzej Ptok
- 19. Sekcja Fizyka w Ekonomii i Naukach Społecznych (FENS)**
przew. Janusz Hołyst

20. Sekcja Kobiet

przew. Elżbieta Czerwosz

Sprawozdanie z działalności Komisji i Sekcji PTF jest przedstawione oddzielnie w zał. 2.

Oddziały PTF w roku 2009

W roku 2009 działało 19 Oddziałów PTF: Białostocki, Bydgoski, Częstochowski, Gdański, Gliwicki, Katowicki, Kielecki, Krakowski, Lubelski, Łódzki, Opolski, Poznański, Rzeszowski, Słupski, Szczeciński, Toruński, Warszawski, Wrocławski, Zielonogórski. Sprawozdanie z działalności Oddziałów PTF jest przedstawione oddzielnie w zał. 3.

I. NAGRODY PTF za rok 2009

1. Medal im Mariana Smoluchowskiego za rok 2009 otrzymał **dr Wojciech Żurek** z Los Alamos National Laboratory za badania związków pomiędzy fizyką klasyczną i kwantową.
2. Nagrodę PTF im. Wojciecha Rubinowicza za rok 2009 otrzymał **prof. dr hab. Jerzy Jurkiewicz** z Instytutu Fizyki UJ za udział w sformułowaniu kauzalnej teorii grawitacji w czterech wymiarach.
3. Nagrodę PTF I stopnia im. Arkadiusza Piekary za rok 2009 za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymał **mgr Anna Dyrdał**, za pracę pt. „Topologiczny anomalny efekt Halla” wykonaną pod kierunkiem prof. J. Barnasia na Wydziale Fizyki UAM w Poznaniu.
Nagrodę PTF II stopnia za rok 2009 za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymał **mgr Wojciech Brzeziński** za pracę pt. „Kwantowe przejścia fazowe w łańcuchach spinowych” wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja M. Olesia w Instytucie Fizyki UJ.
4. Nagrodę PTF III stopnia za rok 2009 za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymał **mgr inż. Bartłomiej Grześkiewicz** za pracę pt. „Model materiału o ujemnym współczynnikiem załamania dla fal elektromagnetycznych z zakresu mikrofalowego” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Eryka Wolarza na Wydziale Fizyki Politechniki Poznańskiej.
5. Medal i nagrodę im. Krzysztofa Ernsta za popularyzację fizyki za rok 2009 otrzymał **prof. dr hab. Jan Stankowski** za wszechstronną i pełną pasji działalność popularyzatorską w szczególności za organizację warsztatów naukowych Lato z helem.
6. Medal i nagrodę im. Grzegorza Białkowskiego dla wyróżniających się nauczycieli za rok 2009 otrzymała **mgr Elżbieta Kawecka** – nauczycielka z XXXV Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Prusa w Warszawie za wkład w rozwój nowych metod nauczania fizyki, a w szczególności wspomaganą technologią informacyjną oraz pracę z nauczycielami i młodzieżą, mającą na celu zwiększenie efektywności nauczania-uczenia się.
7. Nagrodę PTF II stopnia dla wyróżniających się nauczycieli za rok 2009 otrzymali ex aequo:
  - a. **mgr Jacek Orzechowski** – nauczyciel II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Starachowicach za pracę z uzdolnioną młodzieżą i wybitne osiągnięcia uczniów na arenie krajowej i międzynarodowej;
  - b. **dr Dagmara Sokołowska** – nauczycielka z V Liceum Ogólnokształcącego im. Augusta Witkowskiego w Krakowie za wkład w kształcenie przyszłych naukowców poprzez stosowanie nowych inicjatyw w nauczaniu.
8. Nagrodę PTF III stopnia dla wyróżniających się nauczycieli za rok 2009 otrzymali ex aequo:
  - a. **mgr Maria Puchta** – nauczycielka z Zespołu Szkół nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Kisielewskiego w Warszawie za aktywną, twórczą pracę na rzecz poprawy jakości nauczania fizyki w gimnazjum i liceum.

- b. **mgr Paweł Zięba** – nauczyciel III Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu za wdrażanie indywidualnego programu nauczania fizyki i sukcesy w pracy z uzdolnionymi uczniami.
9. Dyplom specjalny za rok 2009 otrzymał **prof. dr hab. Andrzej Bielski** z Instytutu Fizyki UMK za długoletnią działalność na rzecz Polskiego Towarzystwa Fizycznego.
10. Dyplom specjalny za rok 2009 otrzymał **dr Wojciech Dindorf** za znaczny i niekonwencjonalny wkład w kształcenie nauczycieli w Polsce.

II. Działalność Towarzystwa w 2009 r.

Działalność statutowa Towarzystwa finansowana jest ze składek członków Towarzystwa i członków wspierających. Polskie Towarzystwo Fizyczne posiadało w roku 2009 następujących członków wspierających:

1. Zasłużeni Patroni PTF:
  - Wydział Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego
  - Instytut Fizyki PAN
  - Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (z dniem 15.01.2009 NASK zrezygnował)
  - Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ
2. Patroni PTF:
  - Instytut Fizyki UMK
  - Centrum Fizyki Teoretycznej PAN
  - Wydział Fizyki PW
  - Instytut Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie
  - Instytut Fizyki Molekularnej PAN
  - Międzynarodowe Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur
  - Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
  - Uniwersytet Śląski
3. Członkowie wspierający PTF:
  - Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH

Dodatkowo działalność ta była wspierana finansowo przez Polską Akademię Nauk, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej, Fundację PZU (rezygnacja od 28 lipca 2009) oraz terenowe organy administracji państwowej.

Zarząd Główny PTF realizował w roku 2009:

I. Wnioski, sprawozdania, raporty:

1. W roku 2009 zostały przygotowane i złożone następujące **wnioski** do:
  - PAN o dofinansowanie składki Polskiego Towarzystwa Fizycznego w Europejskim Towarzystwie Fizycznym (EPS) na rok 2010.
  - MNiSW na dofinansowanie w 2010 roku następujących działań:
    - i. wydawanie Postępów Fizyki;
    - ii. III Toruńskiej Konferencji PTF "Laboratoria fizyczne sterowane komputerowo".
  - MEN na konkurs wyłaniający Organizatora Olimpiady Fizycznej w latach 2009/2010.
  - Fundacji PZU o dofinansowanie projektu „V Ogólnopolski Konkurs Fizyczny – „Poszukiwanie Talentów”. Wniosek nie uzyskał wsparcia finansowego (decyzja z dnia 28 lipca 2009).

- Fundacji BRE Banku na dofinansowanie projektu „Organizowanie Turnieju Młodych Fizyków i udział Polski w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków 2009”.
  - Fundacji BRE Banku na dofinansowanie projektu „Organizowanie Turnieju Młodych Fizyków i udział Polski w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków 2010”.
  - Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga o dofinansowanie projektu „Organizacja finałowych zawodów Turnieju Młodych Fizyków 2009 i udział polskiej reprezentacji w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków”. (Wniosek nie uzyskał dotacji, decyzja z 19 sierpnia 2009 r.).
  - Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga o dofinansowanie projektu „Organizacja finałowych zawodów Turnieju Młodych Fizyków 2010 i udział polskiej reprezentacji w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków”.
  - Wniosek do J&S Pro Bono Poloniae na dofinansowanie udziału polskiej drużyny w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków 2009 r. (Wniosek nie uzyskał dotacji, decyzja z 12 maja 2009.)
  - Polskiego Komitetu ds. UNESCO o dofinansowanie polskiej drużyny w Międzynarodowym Turnieju Młodych fizyków 2010 w Wiedniu.
  - Wnioski z Oddziałów PTF za pośrednictwem ZG PTF do terenowych organów administracji państwowej o dofinansowanie działalności edukacyjnej młodzieży z terenu Oddziałów.
2. W 2009 r. następujące **sprawozdania i raporty** zostały przekazane do:
- Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, sprawozdanie z działalności PTF jako organizacji pożytku publicznego za rok 2008.
  - PAN, sprawozdanie z działalności PTF w EPS za rok 2008.
  - MEN, z realizacji Olimpiady Fizycznej w roku 2008/2009.
  - MNiSW, raport końcowy z dofinansowania wykonanych następujących zadań w roku 2008:
    - i. wydawania Postępów Fizyki;
    - ii. Konferencja „Laboratoria fizyczne sterowane komputerowo”.
  - Fundacji BRE Banku, z dofinansowania projektu „Organizowanie Turnieju Młodych Fizyków i udział Polski w Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków 2009”.
  - terenowych organów administracji państwowej, raporty z Oddziałów PTF z wykonania zadań o dofinansowanie działalności edukacyjnej młodzieży.
3. W 2009 r. **realizowano następujące zadania** dofinansowane w ramach umów z MNiSW:
- Wydawanie Postępów Fizyki.
  - Organizacja „The 2009 Europhysics Conference on High Energy Physics”. Konferencja była zorganizowana w dniach 16-22 lipca 2009 r. w Krakowie wspólnie przez Polskie Towarzystwo Fizyczne i Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk pod patronatem Europejskiego Towarzystwa Fizycznego.
  - Organizacja XL Zjazdu Fizyków Polskich w Krakowie w dniach 6-11 września 2009 r.

III. Współpraca międzynarodowa

1. Współpraca Polskiego Towarzystwa Fizycznego (PTF) z Europejskim Towarzystwem Fizycznym (EPS) w roku 2009.

Prezydium Polskiej Akademii Nauk w dniu 11 grudnia 2007 r. podjęło decyzję o utworzeniu Komitetu Narodowego do współpracy z Europejskim Towarzystwem Fizycznym (ETF) i na

przewodniczącego Komitetu na kadencję 2007-2010 powołało prof. dr hab. Macieja Kolwasa. Celem działania Komitetu jest rozszerzanie współpracy naukowej i udział przedstawicieli polskiej nauki w pracach ETF.

PTF będąc jednym z większych Towarzystw europejskich odgrywa w nim bardzo ważną rolę, koordynując współpracę pomiędzy EPS i małymi towarzystwami fizycznymi. W tym celu organizuje co dwa lata w czasie Zjazdu Fizyków nieformalną konferencję prezesów i przedstawicieli Towarzystw Fizycznych. W 2009 roku w czasie Zjazdu Fizyków w Krakowie odbyło się kolejne takie spotkanie – IPSEC VII (Informal Physical Societies Exchange Conference VII). W spotkaniu tym uczestniczyli przedstawiciele następujących towarzystw: białoruskiego, czeskiego, chińskiego, europejskiego, niemieckiego, włoskiego, litewskiego, słowackiego, tajwańskiego, ukraińskiego, angielskiego. Brali też udział przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komisarza Unii Europejskiej ds. Nauki. Najważniejszym punktem spotkania była trzygodzinna sesja, w której wzięło udział 26 osób, w tym ośmiu przedstawicieli PTF. W czasie sesji dyskutowano głównie o programach ramowych oraz programach dotyczących naukowej infrastruktury regionalnej Unii Europejskiej. Mówiono także o roli i sytuacji towarzystw fizycznych reprezentowanych na sesji. Delegaci z Chin i Tajwanu przedstawili szczegółowe informacje o swoich towarzystwach. Informacje o VII i poprzednich nieformalnych spotkaniach towarzystw fizycznych jest dostępna na stronie internetowej Towarzystwa: <http://ptf.fuw.edu.pl/inter.html>

Przynależność PTF do EPS umożliwia członkom PTF obniżkę opłat konferencyjnych. 14 członków Polskiego Towarzystwa Fizycznego uczestniczyło w zarządach, sekcjach i oddziałach EPS oraz w grupach międzynarodowych EPS. Oddziały (divisions) EPS i Grupy Międzynarodowe organizują szereg konferencji międzynarodowych o szerokim zasięgu tematycznym. W dniach od 16 lipca do 22 lipca 2009 r. odbyła się w Krakowie Międzynarodowa Konferencja EPS Sekcji Wysokich Energii Europejskiego Towarzystwa Fizycznego. Konferencję tę organizowało Polskie Towarzystwo Fizyczne i Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego, Polskiej Akademii Nauk. Konferencja ta była sponsorowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polską Akademię Nauk, Europejskie Centra Badań Jądrowych - CERN i DESY. Tematyka konferencji obejmowała fizykę cząstek elementarnych i fizykę wysokich energii.

Przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Fizycznego prof. dr hab. Maciej Kolwas został wybrany Prezesem EPS na dwuletnią kadencję od marca 2009 roku.

2. Współpraca z innymi Towarzystwami Fizycznymi.

Współpraca i kontakty z innymi Towarzystwami była realizowana poprzez działania Zarządu Głównego PTF, w tym prezesa prof. dr hab. R. Kulesę i sekretarza generalnego prof. dr hab. J. M. Baranowskiego, oraz przez przewodniczącego Komisji ds. Współpracy z Zagranicą PTF mgr Szymona Baucha. Przewodniczący Komisji od lat promuje wśród Towarzystw Fizycznych czasopisma wydawane pod patronatem PTF, takie jak: Acta Physica Polonica A i B, Reports on Mathematical Physics, Postępy Fizyki, Delta. Podstawową formą tej promocji jest atrakcyjna cenowo oferta subskrypcji tych czasopism poprzez PTF dla członków amerykańskiego, angielskiego, japońskiego, niemieckiego tajwańskiego i włoskiego towarzystwa fizycznego. Należy podkreślić, że rozsyłane formularze subskrypcyjne zawierają zwięzłą charakterystykę każdego z czasopism.

W ramach współpracy z Niemieckim Towarzystwem Fizycznym (DPG) Prezydium ZG PTF w roku 2008 rekomendowało trzy osoby do polsko-niemieckiej nagrody Mariana Smoluchowskiego-Emila Warburga w roku 2009. Niemieckie Towarzystwo Fizyczne nominowało do nagrody doc. dr hab. Andrzeja Sobolewskiego. Nagroda została wręczona na corocznym posiedzeniu DPG w dniu 27 marca 2009 r. w Badhonnef.

IV. XL Zjazd Fizyków Polskich w Krakowie w dniach 6-11 września 2009

ZG PTF na posiedzeniu w dniu 8 marca 2008 r. powierzył organizację Zjazdu Oddziałowi Krakowskiemu PTF, powołując prof. dr hab. Stanisława Wróbla na przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego. Powołano następujące Komitety Zjazdu:

- Organizacyjny (przewodniczący prof. dr hab. Stanisław Wróbel).
- Naukowo-Doradczy (przewodniczący prof. dr hab. Wojciech Gawlik).
- Programowy Zjazdu (przewodniczący prof. dr hab. Robert R. Gałązka).

Współorganizatorami Zjazdu została Akademia Górniczo-Hutnicza, Instytut Fizyki Jądrowej, Politechnika Krakowska, Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. W Zjeździe uczestniczyło 400 naukowców i około 600 uczniów gimnazjów i liceów wraz z nauczycielami. Tematyka XL Zjazdu Fizyków Polskich obejmowała aktualne zagadnienia fizyki współczesnej, które zaprezentowano w ramach kilku sesji dotyczących:

- fizyki ciała stałego (magnetyzm, nadprzewodnictwo, nowe materiały – np. grafen w różnych aspektach),
- fizyki miękkiej materii (ciekłe kryształy, wyświetlacze LCD, kryształy plastyczne, polimery),
- optyki kwantowej,
- fizyki atomowej i molekularnej (zimne atomy, kondensat Bosego-Einsteina),
- fizyki jądrowej i cząstek elementarnych (duże urządzenia badawcze, jak np. LHC),
- fizyki medycznej i biofizyki,
- astrofizyki, kosmologii i grawitacji kwantowej,
- zaawansowanych materiałów i nanotechnologii,
- ekonofizyki,
- nauczania fizyki w szkołach średnich i gimnazjum,
- popularyzacji fizyki oraz e-learningu.

Wygłoszono 150 wykładów i zaprezentowano 90 plakatów dotyczących zarówno działalności badawczej jak i dydaktycznej. Organizatorzy Zjazdu zaprosili laureata Nagrody Nobla z fizyki z 1987r. dr. J. Georga Bednorza. W trakcie Zjazdu wręczono nagrody i wyróżnienia Polskiego Towarzystwa Fizycznego za rok 2009. Laureaci nagród wygłosili referaty plenarne.

Organizatorzy Zjazdu wraz z Zarządem Głównym PTF dużą wagę poświęcili sesji nauczania fizyki na różnych poziomach. Sesja ta, z uwagi na obowiązki zawodowe nauczycieli, została zorganizowana w niedzielne popołudnie (6 września 2009), aby umożliwić uczestnictwo w niej jak największej liczbie nauczycieli. Ponadto zorganizowano dwie sesje popularno-naukowe dla uczniów i nauczycieli. Oprócz możliwości wysłuchania wykładów popularno-naukowych z różnych dziedzin fizyki, uczniowie i nauczyciele mogli uczestniczyć w interaktywnych pokazach z fizyki oraz zwiedzać krakowskie laboratoria fizyczne. Przy okazji jubileuszowego XL Zjazdu zorganizowano wystawę aparatury badawczej, podręczników i pomocy dydaktyczno-naukowych.

Tradycyjnie, w czasie trwania Zjazdu odbyło się 9 września 2009 r. Zebranie Delegatów Polskiego Towarzystwa Fizycznego. W zebraniu uczestniczyło 74 delegatów z 19 oddziałów PTF. Uchwały przyjęte przez Delegatów znajdują się w zał. 4

V. WYBORY do organów PTF w roku 2009 na kadencję trwającą od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2013 r.

Wybory zostały zainicjowane uchwałą wyborczą podjętą na posiedzeniu ZG PTF 18 grudnia 2008 r. Przyjęto na nim także Regulamin Wyborczy.

W związku z niewybraniem części organów PTF w ustalonym terminie Zarząd Główny PTF na 13. posiedzeniu w dniu 6 czerwca 2009 r. ogłosił dodatkową turę wyborów. (Treść uchwały w załączniku 1.) Ostateczne pełne wyniki wyborów zostały ogłoszone 6 lipca 2009 r. Sprawozdanie Komisji Wyborczej znajduje się na stronie internetowej Towarzystwa.

VI. Wydawanie *Postępów Fizyki*

W okresie sprawozdawczym ukazało się 6 zeszytów *Postępów Fizyki*, czyli cały tom 60 (2009) tego dwumiesięcznika naukowego wydawanego przez Polskie Towarzystwo Fizyczne. Zeszyt 1 był redagowany przez Komitet Redakcyjny w składzie: dr hab. Jerzy Gronkowski† (UW) – redaktor naczelny, dr Mirosław Łukaszewski (UKSW), dr Magdalena Staszal (UW), dr Marek Więckowski i dr Barbara Wojtowicz (emerytowana pracownica IF PAN). Redaktorem honorowym czasopisma był w tym okresie prof. Adam Sobiczewski (IPJ), a w skład Rady Redakcyjnej wchodziły następujące osoby: prof. Andrzej Kajetan Wróblewski (UW) – przewodniczący, prof. Mieczysław Budzyński (UMCS), dr hab. Witold Dobrowolski (IF PAN), dr Zofia Gołąb-Meyer (UJ), prof. Adam Kiejna (UWr) i prof. Józef Szudy (UMK). Redaktor Naczelny dr hab. Jerzy Gronkowski zmarł 6 lutego 2009 r. Na posiedzeniu plenarnym ZG PTF 7 lutego 2009 r. prof. dr hab. Jerzy Warczewski (UŚ Katowice) został powołany na członka Komitetu Redakcyjnego, zaś 28 lutego 2009 roku na 13. posiedzeniu ZG PTF powołano go na Redaktora Naczelnego przez Zarząd Główny PTF po rekomendacji prof. Andrzeja Kajetana Wróblewskiego (UW) przewodniczącego Rady Redakcyjnej. Równocześnie odszedł z Komitetu Redakcyjnego dr Marek Więckowski. Poczynając od zeszytu 3 odeszła z Komitetu Redakcyjnego dr Barbara Wojtowicz-Natanson, równocześnie zaś dr Mirosław Łukaszewski został Redaktorem Technicznym. Poczynając od zeszytu 2 dr Jarosław Młynik przejął prowadzenie strony internetowej od dr M. Więckowskiego. Prace administracyjne przez cały okres sprawozdawczy wykonywała Ewa Lipka.

W sześciu zeszytach **Postępów Fizyki** wydanych w roku 2009 ukazało się m.in.:

- Wspomnienie pośmiertne o Ś. P. Redaktorze Naczelnym Jerzym Gronkowskim.
- 32 artykuły polskich autorów, w tym kolejno w zeszytach 5 i 6 dwa wiersze inspirowane fizyką w wersji polskiej i angielskiej wybitnego fizyka-poety Ryszarda Horodeckiego.
- 8 przekładów artykułów zagranicznych (w tym 1 wykład noblowski).
- 2 wspomnienia o zmarłych fizykach.
- 5 sprawozdań z konferencji zorganizowanych w Polsce.
- 13 krótkich prezentacji nowo mianowanych profesorów nauk fizycznych.
- 4 listy do redakcji.

Ponadto opublikowano we wszystkich zeszytach:

- *Kronikę* z licznymi drobnymi lub obszerniejszymi informacjami z życia środowiska oraz doniesieniami o nowych, ciekawych faktach z życia naukowego.
- Liczne materiały z życia PTF.
- Różne inne teksty, jak ogłoszenie o następnym Zjeździe Fizyków Polskich.

Przygotowania do druku 6 zeszytów objęły skład komputerowy wg specjalnego programu w języku TEX. Dla każdego zeszytu było to 48 stron oraz 4 strony okładki, czyli całość to 288 stron 6 zeszytów i 24 strony okładek 6 zeszytów. Druk wykonywała firma UNI-DRUK w Warszawie. Nakład wynosił 850 egzemplarzy, objętość jednego rocznika – 50 arkuszy, a cena jednego zeszytu – 12 zł.

Czasopismo było rozsyłane przez redakcję do prenumeratorów za pośrednictwem Oddziałów PTF (449 prenumeratorów w 2009 r.), przedsiębiorstwa RUCH, Kolporter i Garmond Press, a także bezpośrednio do prenumeratorów indywidualnych. Prowadzona także była sprzedaż pojedynczych zeszytów (w tym także archiwalnych) oraz rozsyłanie egzemplarzy obowiązkowych i wymiennych

VII. Wydawane czasopisma pod patronatem PTF:

Acta Physica Polonica A - wydawane przez Instytut Fizyki PAN;

Acta Physica Polonica B - wydawane przez Instytut Fizyki UJ;

Reports on Mathematical Physics - wydawane przez Instytut Fizyki UMK;
Delta - wydawana przez Uniwersytet Warszawski i Polskie Towarzystwo matematyczne;
Foton - wydawany przez Instytut Fizyki UJ.

VIII. Sprawozdanie z działalności Biblioteki PTF w Toruniu w roku 2009

1. Godziny otwarcia biblioteki: wtorek 12:00-13:00.
2. Biblioteka udostępnia czasopisma i książki członkom Polskiego Towarzystwa Fizycznego oraz pracownikom Instytutu Fizyki UMK. Innym osobom zbiory biblioteki udostępniane są na okres potrzebny do zrobienia odbitki kserograficznej.
3. Napływające do biblioteki czasopisma pochodzą z darów członków PTF. Czasopisma *Delta* i *Postępy Fizyki* przysyłane są przez redakcje tych czasopism.
4. Wykaz czasopism otrzymywanych systematycznie
  - *Postępy Fizyki*
  - *Delta*
5. W wyżej wymienionym okresie biblioteka wzbogaciła się o bieżące numery *Delty* i *Postępów Fizyki*. Łączne zbiory biblioteki wynoszą obecnie 1727 woluminów.

IX. Sprawozdanie z działalności Komitetu Głównego Olimpiady Fizycznej (KG OF)

Podstawę prawną organizacji olimpiad przedmiotowych stanowi rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz.U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125). Organizatorem Olimpiady Fizycznej jest Polskie Towarzystwo Fizyczne. Komitet Główny Olimpiady Fizycznej, powoływany na okres czteroletnich kadencji przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Fizycznego, organizatora Olimpiady Fizycznej, odpowiedzialny jest za organizację i przeprowadzenie zawodów oraz ich poziom merytoryczny. Komitety Okręgowe w 13 miastach przeprowadzają zawody pierwszego i drugiego etapu.

Organizacja Olimpiady Fizycznej i działalność Komitetu Głównego Olimpiady Fizycznej jest w całości finansowana z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN) przyznawanej na ten cel Polskiemu Towarzystwu Fizycznemu.

W roku 2009 nastąpiła niekorzystna zmiana w sposobie finansowania Olimpiady Fizycznej przez MEN. W początku roku MEN przyznał dotację na organizację drugiego i trzeciego etapu Olimpiady oraz wydatki związane z Olimpiadą Międzynarodową w wysokości 299 000,00zł z terminem realizacji 30 września 2009. Była to dotacja do 30 września 2009r, a nie do 31 grudnia, jak w roku 2008 i latach poprzednich. Działalność Olimpiady Fizycznej w obecnym kształcie ma się zakończyć 30 września 2009 r. W lecie 2009 MEN ogłosił konkurs na organizację Olimpiady Fizycznej w roku szkolnym 2009/2010 (również innych olimpiad przedmiotowych). Ministerstwo Edukacji Narodowej zamierza co roku wyłaniać w drodze otwartego konkursu organizatorów Olimpiady Fizycznej oraz innych Olimpiad Przedmiotowych.

Jedyny wniosek na konkurs w roku 2009 złożył PTF i został wybrany na organizatora Olimpiady Fizycznej w roku szkolnym 2009/2010. Zagwarantowana została dotacja na okres od września do końca grudnia 2009 r. w wysokości 33 000,00 zł. Było to około 3 razy mniej niż wynosiły wydatki w analogicznym okresie roku 2008. Przyjęcie rozliczenia dotacji gwarantuje dalsze finansowanie Olimpiady Fizycznej w roku szkolnym 2009/2010 przez MEN, ale brak gwarancji MEN na finansowanie dalszych etapów Olimpiady w pierwszej połowie roku 2010. Nie wiadomo jaką drogą będzie wyłaniany organizator Olimpiady Fizycznej w kolejnych latach, stawia to pod znakiem zapytania dalsze istnienie Olimpiady Fizycznej w dotychczasowym kształcie.

Prof. dr hab. Jan Mostowski został powołany ponownie przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Fizycznego na Przewodniczącego KG OF na kadencję od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2013 r. W roku 2009 KG OF zorganizował:

1. LVIII Olimpiadę Fizyczną (2008/2009) (drugi i trzeci etap).
2. Przygotowanie (dwutygodniowy obóz) i udział reprezentacji Polski w XL Międzynarodowej Olimpiadzie Fizycznej w Meridzie w Meksyku (5 zawodników i 2 opiekunów).
3. Pierwszy etap LIX Olimpiady Fizycznej (2009/2010).

W zawodach poszczególnych stopni uczestniczyło i tytuły zdobyło:

	LVIII Olimpiada	LIX Olimpiada
Zawody I stopnia	1056 uczniów	816 uczniów
Zawody II stopnia – teoretyczne	615 uczniów	
Zawody II stopnia – doświadczalne	190 uczniów	
Zawody III stopnia	66 uczniów	
Finaliści	52 uczniów	
Laureaci	14 uczniów	

I miejsce w LVIII OF zdobył Adam Wyrzkowski z V Liceum Ogólnokształcącego im. Augusta Witkowskiego w Krakowie (nauczyciel: dr Dagmara Sokołowska). Pełne imienne listy laureatów znajdują się na stronie głównej Olimpiady Fizycznej <http://www.kgof.edu.pl>.

XL Międzynarodowa Olimpiada Fizyczna odbyła się w Meridzie w Meksyku w dniach 11-19 lipca 2009 r. Uczestniczyło w niej 315 zawodników z 77 krajów. Każdy kraj reprezentowany był przez 5 (lub mniej) zawodników (uczniów szkół średnich) i 2 opiekunów. Polskę reprezentowali uczniowie, którzy zajęli czołowe miejsca w krajowej Olimpiadzie Fizycznej. Opiekunami byli dr Jacek Jasiak i prof. Jan Mostowski. Polacy zdobyli złoty medal (Piotr Godlewski), srebrny medal (Mateusz Jończyk), dwa brązowe medale (Piotr Waluk i Adam Wyrzkowski) oraz wyróżnienie (Dominik Gronkiewicz).

W dniu 5 maja 2009 r. zmarł nagle dr Paweł Janiszewski, długoletni sekretarz organizacji Olimpiady Fizycznej.

X. Sprawozdanie z realizacji XX Turnieju Młodych Fizyków 2009

Turniej Młodych Fizyków święcił w 2009 roku swoje 20-lecie (zapoczątkowany został przez Andrzeja Nadolnego w 1990 roku). Od 1995 roku Turniej Młodych Fizyków, będący drużynowymi zawodami dla uczniów szkół średnich, jest organizowany pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Fizycznego jako impreza komplementarna do Olimpiady Fizycznej.

Polega on na opracowaniu rozwiązań zadań – problemów i ich przedstawieniu najpierw w formie pisemnej, a następnie w formie referatów i publicznej dyskusji nad przedstawionymi rozwiązaniami. W zawodach turniejowych uczestniczą pięcioosobowe drużyny (praca w szkole odbywa się często w liczniejszych zespołach). Informacje o Turnieju Młodych Fizyków, w tym tematy zadań, które pochodzą z Turnieju Międzynarodowego, są publikowane na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Fizycznego <http://ptf.fuw.edu.pl/tmf.html>.

W pierwszym etapie Turnieju uczniowie przesyłali pisemne opracowania wybranych dziesięciu problemów turniejowych do jednego z dwóch komitetów regionalnych – w Katowicach lub w Warszawie. Po dziesięć drużyn nadesłało swoje prace do Pałacu Młodzieży w Katowicach oraz do Instytutu Fizyki PAN w Warszawie. Nadesłane prace zostały ocenione, a drużyny, których prace uzyskały najwyższe oceny zakwalifikowane do zawodów turniejowych.

Zawody turniejowe (drugi etap) odbyły się 26 marca w Pałacu Młodzieży w Katowicach z udziałem czterech drużyn – z Biłgoraja, Kwidzyna, Międzyrzecza i Katowic – oraz 18 kwietnia w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie z udziałem pięciu drużyn – z Lublina, Łodzi, Poznania, Warszawy i Włocławka.

Finał XX Turnieju Młodych Fizyków 2009 (trzeci etap) zorganizowano w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie w dniu 30 maja. Zmierzyły się w nim drużyny, które zajęły najwyższe miejsca w rozegranych uprzednio zawodach turniejowych (w Katowicach i Warszawie).

Drużyny te reprezentowały:

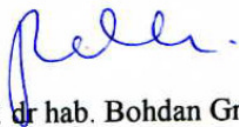
- Liceum Ogólnokształcące im. ONZ w Biłgoraju,
- XXXII Liceum Ogólnokształcące im. Haliny Poświatowskiej w Łodzi,
- Grupę Twórczą *Quark* z Pałacu Młodzieży w Katowicach,
- XIV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Warszawie (w składzie drużyny był jeden uczeń z XXXIII LO im. Mikołaja Kopernika w Warszawie).

W zawodach finałowych, zgodnie z Regulaminem, obowiązywał język angielski. Referaty i dyskusje były oceniane przez jury pod przewodnictwem prof. dr hab. Jana Mostowskiego z Instytutu Fizyki PAN w Warszawie z udziałem m.in. prof. dr hab. Reinharda Kulesy z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (Prezesa Polskiego Towarzystwa Fizycznego), prof. dr hab. Władysława Borgiela z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i dr hab. Kazimierza Napiórkowskiego – profesora Uniwersytetu Warszawskiego. Po stojącej na wysokim poziomie, zarówno pod względem merytorycznym jak i językowym, wyrównanej i emocjonującej rywalizacji pierwsze miejsce zajęła drużyna XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Warszawie, drugie – drużyna Grupy Twórczej *Quark* z Pałacu Młodzieży w Katowicach.

Zwycięska drużyna reprezentowała następnie Polskę w XXII Międzynarodowym Turnieju Młodych Fizyków (MTMF), który odbył się w Tianjin (Chiny) w dniach 21-28 lipca 2009 r. Uczestniczyły w nim drużyny z dwudziestu siedmiu krajów: Australii, Austrii, Białorusi, Bułgarii, Chorwacji, Chin, Czech, Finlandii, Indonezji, Gruzji, Holandii, Iranu, Kenii, Korei (Płd.), Niemiec, Nigerii, Nowej Zelandii, Polski, Rosji, Singapuru, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Tajlandii, Ukrainy, Węgier oraz Wielkiej Brytanii. Odbyło się pięć „potyczek” (*Physics Fights*), w których uczestniczyły wszystkie drużyny oraz finał z udziałem trzech najlepszych drużyn. W ostatecznej klasyfikacji pierwsze miejsce i złoty medal zdobyła drużyna Korei Południowej, dwa drugie miejsca i srebrny medal przypadły drużynom Austrii oraz Nowej Zelandii. Trzynastcie drużyn uzyskało brązowy medal (trzecie miejsce). Polska drużyna uplasowała się wśród trzynastu drużyn, które otrzymały brązowe medale, co wobec tak licznej obsady i silnej konkurencji można uznać za duży sukces, tym bardziej godny podkreślenia, że drużyna składała się z uczniów młodszych klas licealnych (pierwszej i drugiej).

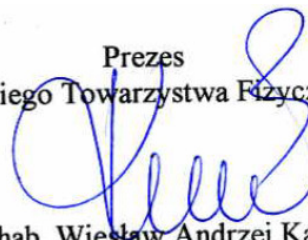
Po zakończeniu zawodów przez dwa dni obradował Międzynarodowy Komitet Organizacyjny MTMF (*International Organizing Committee – IOC*). Polskę reprezentował w nim dr Andrzej Nadolny (*IOC member*). Poza omówieniem spraw organizacyjnych Komitet ustalił listę 17-tu problemów dla Turnieju przyszłorocznego, który odbędzie się w Wiedniu. Problemy te zostały opublikowane na stronie internetowej www.iypt.org.

Sekretarz Generalny
Polskiego Towarzystwa Fizycznego

prof. dr hab. Bohdan Grządkowski

Prezes
Polskiego Towarzystwa Fizycznego

prof. dr hab. Wiesław Andrzej Kamiński

Opracowanie: dr Krystyna Żakowicz

Warszawa, 27 marca 2010 r.

Załączniki:

- 1, Uchwały Zarządu Głównego PTF w roku 2009.
2. Sprawozdanie z działalności Komisji i Sekcji PTF w roku 2009.
3. Sprawozdanie z działalności Oddziałów PTF w roku 2009.
4. Uchwały Zebrania Delegatów PTF w Krakowie 9 września 2009.